

Zarządzenie Nr. 6.
Prezydenta Miasta Torunia
z dnia 08.01.2020.

w sprawie ustalenia „Programu działań społeczno-gospodarczych dla zespołu staromiejskiego w Toruniu”.

Na podstawie §18 pkt 8 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Torunia, stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia Nr 378 Prezydenta Miasta Torunia z dnia 30 października 2013 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędowi Miasta Torunia¹ zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się „Program działań społeczno-gospodarczych dla Zespołu Staromiejskiego w Toruniu”, stanowiący załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Wykonanie zarządzenia powierza się podmiotom wskazanym w Programie.

§ 3. Traci moc zarządzenie nr 18 Prezydenta Miasta Torunia z dnia 15.01.2019 r. w sprawie ustalenia "Programu działań społeczno-gospodarczych dla zespołu staromiejskiego w Toruniu".

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Prezydent Miasta Torunia

Michał Zaleski

Zastępca
Prezydenta Miasta Torunia

Andrzej Budowicz

¹ zmienionego zarządzeniami Prezydenta Miasta Torunia: nr 312 z dnia 21 października 2014 r., nr 149 z dnia 19 czerwca 2015 r., nr 273 z dnia 21 sierpnia 2015 r., nr 391 z dnia 4 grudnia 2015 r., nr 379 z dnia 24 listopada 2016 r., nr 40 z dnia 17 lutego 2017 r., nr 130 z dnia 23 maja 2017 r., nr 254 z dnia 18 września 2017 r., nr 319 z dnia 31 października 2017 r., nr 353 z dnia 1 grudnia 2017 r., nr 293 z dnia 27 sierpnia 2018 r. oraz nr 337 z dnia 23 października 2019 r.

INSPEKTOR

Melponoka Hefuik
Elżbieta Ptaszek
24.12.2018 r.

DYREKTOR
Biura Staromiejskiego Centrum Miasta

Aleksandra Izyska

Nie wchodzi w życie
pod względem prawomocności
RADA PRAWNY
mgr Beata Romanowska
TRN/168

Załącznik
do Zarządzenia
Prezydenta Miasta Torunia
Nr. **6**...z dnia **08.01.2020r.**

**PROGRAM DZIAŁAŃ
SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH
DLA ZESPOŁU STAROMIEJSKIEGO
W TORUNIU**

TORUŃ 2020

Spis treści

Idea programu	6
Główne cele programu	7
Udział środków zewnętrznych	7
1. Działania na rzecz mieszkańców zespołu staromiejskiego	8
1) Wsparcie dla rodzin	8
2) Współpraca ze szkołami i placówkami opiekuńczo-wychowawczymi	8
3) Promocja zdrowia i profilaktyka uzależnień	9
4) Udział organizacji pozarządowych w kreowaniu działań na rzecz społeczności lokalnej	9
5) Działania na rzecz seniorów	9
6) Ograniczenie hałasu generowanego podczas wydarzeń odbywających się na terenie zespołu staromiejskiego	10
2. Aktywizacja osób bezrobotnych	11
1) Klub Integracji Społecznej - Szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy - Zajęcia aktywizacyjne - Program Aktywizacja i Integracja	11
2) Giełdy i targi pracy – Toruńskie Dni Kariery	12
3) Dofinansowanie tworzenia miejsc pracy oraz staże	12
4) Szkolenia indywidualne i grupowe skorelowane z potrzebami uczestników i pracodawców	12
5) Prace społecznie użyteczne i roboty publiczne	13
6) Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej	13
3. Wspieranie przedsiębiorczości	14
1) Karta Moja Starówk@	14
2) Zezwolenie na ekspozycję towaru przed sklepami	14
3) Ograniczenie handlu sezonowego wyłącznie do stoisk i ogrodników związanych z działalnością gospodarczą na starówce	15
4) Program wspierania mikroprzedsiębiorczości w branżach chronionych i zanikających	15

5)	Preferencje dla przedsiębiorców podejmujących działalność w obrębie starówki po raz pierwszy	16
6)	Promocja zespołu staromiejskiego jako atrakcyjnego miejsca prowadzenia biznesu	16
4.	Bezpieczeństwo	17
1)	Patrole Policji i Straży Miejskiej	17
2)	Intensyfikacja wykorzystania systemu monitoringu miejskiego	17
3)	Współpraca z mieszkańcami i przedsiębiorcami w zakresie podniesienia poziomu bezpieczeństwa	17
5.	Włączanie mieszkańców zespołu staromiejskiego w życie kulturalne	19
1)	Tworzenie różnorodnej i ogólnodostępnej oferty kulturalnej, skierowanej do użytkowników zespołu staromiejskiego	19
2)	Koordinacja wydarzeń plenerowych odbywających się na terenie zespołu staromiejskiego	19
3)	Sztuka w przestrzeni zespołu staromiejskiego	20
6.	Program Rewitalizacji Torunia do roku 2023	21
1)	Realizacja 5 projektów infrastrukturalnych związanych z remontami i modernizacją zasobu mieszkaniowego	21
2)	Realizacja 4 projektów infrastrukturalnych związanych z remontami i modernizacją w budynkach pełniących funkcje użyteczności publicznej (ul. Katarzyny 9, ul. Warszawska 1, ul. Kopernika 22, ul. Mostowa 6).	21
3)	Realizacja 10 projektów społecznych dla obszaru staromiejskiego realizowanych w lokalizacjach objętych modernizacją oraz 16 projektów społecznych wspólnych dla całego obszaru rewitalizacji.	22
7.	Gospodarka lokalami mieszkaniowymi i użytkowymi	23
1)	System zamiany lokali mieszkalnych	23
2)	Rozwój i promocja bazy lokali użytkowych, przeznaczonych na wynajem	23
8.	Kontrola stanu technicznego i estetyki budynków oraz przestrzeni zespołu staromiejskiego	24
1)	Lustracje przestrzeni zespołu staromiejskiego	24
2)	Egzekwowanie wytycznych obowiązujących na drogach pozbawionych kategorii dróg gminnych i wyłączonych z użytkowania na terenie zespołu staromiejskiego	24

3)	Przegląd infrastruktury drogowej zespołu staromiejskiego	25
4)	Kontrola stanu technicznego oraz estetyki budynków	25
5)	Kontrola i prewencja bezpieczeństwa przeciwpożarowego	25
6)	Inwentaryzacja obiektów użyteczności publicznej oraz dróg, z uwzględnieniem ich dostosowywania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami	26

9. Poprawa stanu technicznego i estetyki zabudowy oraz jakości przestrzeni miejskiej 27

1)	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zespołu staromiejskiego wraz z otoczeniem	27
2)	Przygotowanie i wdrożenie uchwały reklamowej Torunia (KOREKTOR)	27
3)	Przygotowanie zakresu zadań do projektu Toruńska Starówka III (2021 – 2027)	28
4)	Projekt Toruńska Starówka – ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO etap II	28
5)	Prace konserwatorskie i remontowe.	29
6)	Modernizacja obiektów turystycznych, kulturalnych oraz użyteczności publicznej	29
7)	Program „Moje Podwórko”	30
8)	Ograniczenie źródeł niskiej emisji	30
9)	Zagospodarowanie nowych terenów zieleni i miejsc rekreacji	30
10)	Funkcjonowanie wybiegów dla psów	31
11)	Zwiększenie liczby ogólnodostępnych toalet z miejscami do przewijania niemowląt, przystosowanych dla osób niepełnosprawnych	32
12)	Budowa podziemnych pojemników na odpady	32
13)	Poprawa jakości nośników reklamowych i informacyjnych w przestrzeni zespołu staromiejskiego	32

10. Zarządzanie przestrzenią i ruchem drogowym 33

1)	Docelowy plan kategoryzacji oraz sposobu użytkowania i zarządzania ulicami zespołu staromiejskiego	33
2)	Przygotowanie i wdrażanie nowych zasad parkowania w obszarze zespołu staromiejskiego wraz z otoczeniem	33
3)	Kampanie informacyjne i promocyjne skierowane do kierowców i rowerzystów, dotyczące poruszania się w strefie zamieszkania	34

4)	Wydawanie zezwoleń upoważniających do wjazdu i postoju	34
5)	Kontrola wjazdu i postoju pojazdów na terenie zespołu staromiejskiego	34
6)	Efektywne egzekwowanie zakazu parkowania pojazdów przed najważniejszymi obiektami turystycznymi	34
7)	Systematyczna analiza liczby miejsc do parkowania oraz stworzenie systemu zachęt do korzystania z parkingów podziemnych w otoczeniu starówki	35
8)	Przebudowa ulic otaczających zespół staromiejski oraz roboty drogowe na terenie zespołu staromiejskiego	36
9)	Rozbudowa i zwiększenie bezpieczeństwa infrastruktury rowerowej	37
11.	Inne działania	38
1)	Rozwój nowych produktów turystycznych	38
2)	Wizerunek starówki jako miejsca atrakcyjnego dla mieszkańców	38
a)	Toruński Jarmark Bożonarodzeniowy jako atrakcja przyciągająca mieszkańców na starówkę	38
3)	Konsultacje ze środowiskiem użytkowników zespołu staromiejskiego	38
4)	Promocja Programu wśród mieszkańców i przedsiębiorców	38
	Wnioski końcowe	40
	Autorzy programu	41

Idea programu

Zespół staromiejski ma dla Torunia szczególne znaczenie. Jest pomnikiem historii najwyższej klasy, który w 1997 roku został wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO. Układ ulic na tym obszarze nie zmienił się od czasów średniowiecza, dzięki czemu dziś można podziwiać wspaniały kompleks architektoniczny z rozwiązaniami urbanistycznymi powstałymi w połowie XIII wieku. O specyfice obszaru zespołu staromiejskiego w Toruniu decyduje jego unikalny, zabytkowy charakter oraz centralne położenie, zarówno w aspekcie geograficznym, jak i w rozumieniu krzyżowania się wielu kierunków zainteresowań jego użytkowników.

Wśród zabytkowych budynków koncentruje się życie kulturalne i turystyczne miasta. Tu także mieszkają, pracują i prowadzą przedsiębiorstwa ludzie, dla których właśnie ten obszar jest życiowym centrum. Zespół staromiejski w Toruniu jest zatem przestrzenią wspólną i praca nad jego rozwojem nie powiedzie się bez dostrzegania siebie nawzajem i współpracy wszystkich grup jego użytkowników. Zadaniem samorządu jest natomiast stworzenie najlepszych warunków do życia, pracy i wypoczynku dla mieszkańców i gości grodu Kopernika.

Jednym ze sposobów wiodących do tego celu jest realizowanie „Programu działań społeczno-gospodarczych dla zespołu staromiejskiego w Toruniu” (zwanego dalej Programem). Umożliwia on przygotowanie i wdrażanie konkretnych działań w długofalowej perspektywie, ale nie jest dokumentem zamkniętym. Ciągłe prowadzenie dyskusji z użytkownikami tej przestrzeni zakłada bieżące dostosowywanie jego zapisów do nowych wymagań i ich aktualizację w miarę potrzeb. Realizacja Programu ma doprowadzić do złagodzenia zjawisk niepożądanych i konfliktowych w zespole staromiejskim oraz zagwarantować mu w kolejnych latach zdolność do pełnienia nadrzędnej funkcji w skali całego miasta, a tym samym przyczynić się do zrównoważonego rozwoju Torunia.

Główne cele programu

1. Zahamowanie niekorzystnych mechanizmów wpływających na warunki życia i pracy ludzi oraz spowodowanie efektywniejszego gospodarowania istniejącymi zasobami,
2. Dostosowanie warunków życiowych i mieszkaniowych społeczeństwa lokalnego do współczesnych standardów,
3. Wzmocnienie gospodarki lokalnej i tworzenie nowych miejsc pracy,
4. Aktywizacja zawodowa i społeczna oraz zwiększenie świadomości zdrowotnej mieszkańców,
5. Podniesienie jakości przestrzeni publicznej dla mieszkańców i turystów,
6. Poprawa sytuacji ekologicznej oraz modernizacja infrastruktury socjalnej i technicznej,
7. Poprawa ładu przestrzennego, estetyki obiektów i ich otoczenia,
8. Ochrona zabytkowych elementów obiektów i lokali z uwzględnieniem tradycji miejsca.
9. Zmiana oraz uporządkowanie struktury własnościowej,
10. Zachowanie historycznych wartości urbanistycznych i architektonicznych zespołu staromiejskiego- wiąże się z tym pełna ochrona wartości kulturowych, zabytkowej substancji, historycznych układów przestrzennych i krajobrazu kulturowego.
11. Poprawa stanu bezpieczeństwa.

Udział środków zewnętrznych

Kluczowe w realizacji Programu jest pozyskiwanie środków zewnętrznych, które podniosą jego efektywność. W Programie zostały wprowadzone adnotacje do zadań, które są wdrażane przy wsparciu środków europejskich.

1. Działania na rzecz mieszkańców zespołu staromiejskiego

Głównym adresatem działań proponowanych w ramach Programu są mieszkańcy zespołu staromiejskiego. Działania te obejmują zadania z zakresu m.in. pomocy społecznej, promocji zdrowia, edukacji, współpracy z organizacjami pozarządowymi i integracji społeczności lokalnej. Szczególny nacisk został położony na rodzinę i najmłodszych mieszkańców, a także na potrzeby seniorów, których udział w społeczeństwie zwiększa się sukcesywnie.

1) Wsparcie dla rodzin

Zadanie to obejmuje szeroko pojętą pomoc dla rodzin wymagających wsparcia w zakresie kształtowania prawidłowych relacji interpersonalnych, udzielanie wsparcia osobom z dysfunkcjami fizycznymi i psychicznymi oraz podnoszenie świadomości zdrowotnej.

Oferta kierowana jest zarówno do dzieci jak i osób dorosłych. W ramach wsparcia proponowane będą m.in. działania edukacyjne, opiekuńczo wychowawcze, interwencyjne, poradnictwo specjalistyczne, grupy wsparcia.

Z uwagi na utrzymujący się problem używania środków psychoaktywnych szczególna oferta profilaktyczna kierowana będzie do dzieci i młodzieży szkolnej oraz ich rodziców i opiekunów, natomiast osoby uzależnione i współuzależnione będą mogły skorzystać ze specjalistycznej pomocy oferowanej przez lokalnie działające organizacje pozarządowe finansowo wspierane przez Gminę. Dużą wagę przywiązuje się do profilaktyki chorób cywilizacyjnych oraz działań z zakresu promocji zdrowia. W celu poprawy dostępności do informacji w Urzędzie Miasta Torunia przy ul. Wały gen. Sikorskiego 8 organizowane będą dyżury Społecznej Powiatowej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Jednostki realizujące: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej (lider), Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

2) Współpraca ze szkołami i placówkami opiekuńczo-wychowawczymi

Celem współpracy jest systematyczne diagnozowanie przez pedagogów sytuacji dzieci zamieszkałych na terenie zespołu staromiejskiego, monitorowanie ich postępów w nauce oraz udzielanie wsparcia uczniom, którzy mają trudności w nauce. W ramach wspomagania organizowane są zajęcia z zakresu wyrównywania szans edukacyjnych uczniów oraz rozwijania ich zainteresowań. Szkołę Podstawową Nr 1 wspierają placówki wychowania pozaszkolnego mające swoje siedziby na terenie zespołu staromiejskiego - Młodzieżowy Dom Kultury i Ognisko Pracy Pozaszkolnej Dom Harcerza. Organizują one różnorodne zajęcia rozwijające zdolności i kreatywność uczniów oraz proponują im ciekawe formy spędzania czasu wolnego.

Jednostki realizujące: Wydział Edukacji

3) Promocja zdrowia i profilaktyka uzależnień

Ze względu na wzrastającą liczbę osób starszych, przewlekle chorych i niepełnosprawnych kontynuowane będą akcje profilaktyczne skierowane do mieszkańców. Na obszarze zespołu staromiejskiego realizowane będą działania informacyjno-edukacyjne oraz wydarzenia o tematyce prozdrowotnej powiązane z ogólnopolskimi obchodami takich dni, jak: Światowy Dzień Zdrowia, Światowy Dzień bez Tytoniu, Światowy Dzień Zdrowia Psychicznego, Światowy Dzień Walki z Otyłością, Światowy Dzień Walki z Cukrzycą, Światowy Dzień Rzucania Palenia, Światowy Dzień AIDS.

Jednostka realizująca: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

4) Udział organizacji pozarządowych w kreowaniu działań na rzecz społeczności lokalnej

Zadanie realizowane jest zgodnie z ofertami przedłożonymi przez organizacje pozarządowe w konkursach na realizację zadań własnych Gminy opisanych w corocznie uchwalanym Programie współpracy Gminy Miasta Toruń z organizacjami pozarządowymi oraz w ramach programu Mikrowsparcie. Są to m.in. projekty kulturalne, edukacyjne, sportowe, z zakresu profilaktyki uzależnień i integracji społecznej, adresowane do mieszkańców starówki lub realizowane w tej przestrzeni. Zadanie uwzględnia projekty realizowane na terenie zespołu staromiejskiego, włączające do udziału mieszkańców. Realizacja zadania powinna w sposób bezpośredni wpływać na ożywienie przestrzeni zespołu staromiejskiego.

Zgodnie z wynikami projektu Gen-Y City (sieć Urbact), ujętymi w Zintegrowanym Planie Działania, oraz wynikami projektu HOP! Hearts Open People (Program Europa dla Obywateli), powstała Toruńska Baza Wolontariatu w ramach Toruńskiego Centrum Aktywności Lokalnej 2. Piętro, Baza funkcjonuje od 13 listopada 2019 r., zrzeszając zarówno wolontariuszy oraz organizatorów wydarzeń również na terenie zespołu staromiejskiego. Toruńska Baza Wolontariatu jest dostępna na portalu www.2pietrotorun.pl/wolontariat.

Jednostki realizujące (w zakresie organizowanych przez siebie konkursów): wydziały współpracujące z NGO, Wydział Komunikacji Społecznej i Informacji oraz Centrum Wsparcia Biznesu (operator Toruńskiego Centrum Aktywności Lokalnej 2.Piętro)

5) Działania na rzecz seniorów

Zwiększający się w społeczeństwie udział osób w wieku poprodukcyjnym wymaga podejmowania działań skierowanych do seniorów. Najważniejszym kierunkiem działań jest aktywizacja społeczna w celem utrzymania ich kondycji psychofizycznej na jak najwyższym poziomie. Odpowiedzią Gminy Miasta Toruń na potrzeby osób starszych jest m.in. Program „Rodzina Razem – Toruń dla Pokoleń”, w ramach którego została wprowadzona Toruńska Karta Seniora. Ważnym aspektem tego programu jest zaangażowanie przedsiębiorców z zespołu staromiejskiego. Cenną ofertą są również programy aktywizujące i integrujące osoby starsze realizowane przez lokalnie działające organizacje pozarządowe wspierane przez gminę.

Funkcję integrującą środowisko osób w wieku senioralnym na starówce będzie pełnić Kamienica Inicjatyw przy ul. Kopernika 22. W *Programie Rewitalizacji Torunia do roku 2023* ujęty został do realizacji projekt pn. *Rozwój Kamienicy Inicjatyw w obszarze aktywnej integracji o charakterze środowiskowym*, który zostanie zrealizowany przez organizację pozarządową przy udziale Gminy Miasta Toruń. Zakres projektu obejmuje m.in. utworzenie Klubu Aktywizacji Społecznej „Kamienica Inicjatyw” oraz zajęcia aktywizacyjno-integracyjne skierowane do rodzin wielodzietnych i seniorów. Realizacja z wykorzystaniem środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Zwiększenie udziału osób starszych wśród użytkowników przestrzeni zespołu staromiejskiego wymaga również planowania tej przestrzeni z uwzględnieniem ich potrzeb. W tym celu przewiduje się projektowanie rozwiązań zwiększających dostępność przestrzeni dla osób starszych i z dysfunkcjami ruchowymi. Szczegółowo te zadania zostały opisane w dziale 8 i 9, poświęconym działaniom lustracyjnym przestrzeni staromiejskiej oraz poprawie jej jakości.

Jednostki realizujące: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej (lider), Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Wydział Komunikacji Społecznej i Informacji, Biuro Toruńskiego Centrum Miasta, Biuro Rewitalizacji

6) Ograniczenie hałasu generowanego podczas wydarzeń odbywających się na terenie zespołu staromiejskiego

Z analizy wniosków użytkowników zespołu staromiejskiego wynika potrzeba konsekwentnego zmniejszania poziomu uciążliwego hałasu generowanego podczas wydarzeń odbywających się na terenie zespołu staromiejskiego w Toruniu. Wydarzenia organizowane przez Gminę Miasta Toruń powinny stanowić dobrą praktykę w zakresie obniżenia poziomu generowanego hałasu. Ważnym aspektem zadania jest także egzekwowanie zasad używania fajerwerków na podstawie uchwały nr 81/94 Rady Miasta Torunia z dnia 15 grudnia 1994 r. w sprawie zatwierdzenia Zarządzenia Porządkowego nr 1/94 Zarządu Miasta Torunia w sprawie ograniczenia używania materiałów pirotechnicznych na terenie miasta Torunia. W celu ograniczenia hałasu oraz wprowadzania dobrych praktyk od 2019 r. podczas obchodów miejskiego sylwestra zamiast fajerwerków będą wykorzystywane rozwiązania alternatywne, na przykład pokazy laserowych.

Jednostki realizujące: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta (lider), Wydział Ewidencji i Zezwoleń, Toruńska Agenda Kulturalna, Wydział Kultury, Wydział Sportu i Rekreacji, Wydział Promocji i Turystyki, Straż Miejska

2. Aktywizacja osób bezrobotnych

W programie działań na rzecz zespołu staromiejskiego istotną rolę odgrywa aktywizacja osób bezrobotnych. Aktywizacja ta odbywa się poprzez realizację usług rynku pracy, które świadczy się w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb bezrobotnego oraz gwarantujący równy dostęp i traktowanie. Podstawowymi usługami rynku pracy są: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe i organizacja szkoleń. Działania te mają na celu pomoc w poruszaniu się na rynku pracy, we właściwym określeniu kompetencji oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych. Usługi rynku pracy mogą być wspierane przez instrumenty rynku pracy oraz formy wsparcia dla pracodawców, które mają na celu przeciwdziałanie bezrobociu poprzez dofinansowanie pracodawcy kosztów zatrudnienia osoby bezrobotnej.

1) Klub Integracji Społecznej - Szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy - Zajęcia aktywizacyjne - Program Aktywizacja i Integracja

W ramach Klubu Integracji Społecznej organizowane będą kolejne spotkania, podczas których mieszkańcy uzyskają pomoc w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, powrocie do pełnienia ról społecznych oraz podnoszeniu kwalifikacji zawodowych na rynku pracy.

Szkolenie z zakresu umiejętności poszukiwania pracy, tzw. Klub Aktywnego Poszukiwania Pracy będzie oferować osobom bezrobotnym i poszukującym pracy pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy. W trakcie 3-tygodniowych warsztatów uczestnicy zdobędą m.in. umiejętność określenia swoich możliwości zawodowych, wiedzę na temat różnych form zatrudnienia czy umiejętność poprawnego pisania życiorysów oraz listów motywacyjnych.

Zajęcia aktywizacyjne umożliwią uczestnikom zapoznanie się w krótkim czasie z informacjami, które wspomogą ich w poszukiwaniu pracy.

Program Aktywizacja i Integracja to trwające 2 miesiące działania w zakresie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej osób bezrobotnych realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia samodzielnie lub we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie. Do udziału w Programie Aktywizacja i Integracja mogą być kierowane osoby bezrobotne, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, w szczególności realizujące kontrakt socjalny. Działania w zakresie integracji społecznej osób bezrobotnych, służące kształtowaniu aktywnej postawy w życiu społecznymi zawodowym są realizowane, w szczególności, poprzez grupowe poradnictwo specjalistyczne, warsztaty trenerskie, grupy wsparcia etc.

Nastąpi poszerzenie współpracy z Centrum Kształcenia Ustawicznego poprzez wykorzystanie jego bazy lokalowej przy realizacji projektów PUP z zakresu aktywizacji zawodowej bezrobotnych.

Jednostki realizujące: Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia (lider), Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

2) Giędy i targi pracy – Toruńskie Dni Kariery

Giędy pracy będy organizowane w zaleźności od zapotrzebowania pracodawców w tym zakresie. Raz w roku będy organizowane targi pracy dla wszystkich pracodawców, a także targi edukacji i pracy, w trakcie których będy moźliwość zapoznania się z ofertą zarówno pracodawców, jak i szkół oraz uczelni funkcjonujących na rynku toruńskim. Dodatkowo będy organizowane targi branżowe w zaleźności od zapotrzebowania szkół technicznych i branżowych z Torunia lub pracodawców działających w danej branży. W ramach targów będy organizowana strefa przedsiębiorczości, w której przedstawiciele toruńskich instytucji będy udzielać informacji związanych z zakładaniem i prowadzeniem działalności. Mieszkańcy starówki, jak również przedsiębiorcy z tego terenu będy mogli uczestniczyć w tych wydarzeniach.

Od 2010 roku Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia jest organizatorem *Toruńskich Dni Kariery* w partnerstwie m.in. z Centrum Wsparcia Biznesu, Pomorską Specjalną Strefą Ekonomiczną, Izbą Przemysłowo - Handlową w Toruniu oraz we współpracy z pracodawcami, szkołami i organizacjami pozarządowymi. Wydarzenie to każdego roku przyciąga setki uczestników zainteresowanych udziałem w warsztatach i prezentacjach z zakresu wiedzy pomocnej w aktywnym wejściu na rynek pracy. Odbiorcami są młodzi ludzie, podejmujący decyzję o swojej przyszłości na rynku pracy. Dzięki temu wydarzeniu istnieje moźliwość przedstawienia nowych perspektyw osobom stojącym przed wyborem ścieżki edukacji i drogi rozwoju zawodowego.

Jednostka realizująca: Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia

3) Dofinansowanie tworzenia miejsc pracy oraz staże

Przedsiębiorcy prowadzący działalność na terenie zespołu staromiejskiego, którzy zdecydowali się na zatrudnienie osób bezrobotnych, będy mieli moźliwość ubiegania się o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia nowo utworzonego stanowiska pracy oraz o organizację prac interwencyjnych. Prowadzona jest akcja informacyjna skierowana do przedsiębiorców na temat moźliwości skorzystania z tych form wsparcia. Realizacja tego zadania następuje w momencie zgłoszenia przez pracodawców ze starówki zapotrzebowania na tego rodzaju prace.

Staż to nabywanie przez osobę bezrobotną umiejętności praktycznych do wykonywania pracy, poprzez wykonywanie zadań w miejscu pracy, bez nawiązywania stosunku pracy między pracodawcą a skierowaną na staż osobą bezrobotną, w tym mieszkańcem starówki.

Jednostka realizująca: Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia

4) Szkolenia indywidualne i grupowe skorelowane z potrzebami uczestników i pracodawców

Szkolenia będy organizowane m.in. dla osób bezrobotnych, w tym mieszkańców starówki, na których zatrudnienie złożyło zapotrzebowanie przedsiębiorcy, w tym przedsiębiorcy ze starówki.

Pracodawcy będą mogli zawierać trójstronne umowy szkoleniowe oraz będą mogli skorzystać ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego na sfinansowanie kształcenia ustawicznego zarówno pracowników, jak i pracodawcy.

Jednostka realizująca: Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia

5) Prace społecznie użyteczne i roboty publiczne

Mieszkańcy starówki, zarejestrowani jako osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, jednocześnie korzystający ze świadczeń pomocy społecznej albo uczestniczący, w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy, w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielniania, lokalnym programie pomocy społecznej lub w indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, mogą być skierowani do wykonywania prac społecznie użytecznych. Bezrobotni mieszkańcy starówki mogą być także skierowani do wykonywania robót publicznych.

W ramach zadania w zależności od potrzeb będą organizowane prace dla osób odpracowujących zadłużenie wobec Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej poprzez wykonywanie drobnych prac remontowych i porządkowych na terenie starówki, prac na zlecenie Biura Toruńskiego Centrum Miasta.

Jednostki realizujące: Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia (lider), Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Biuro Toruńskiego Centrum Miasta, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

6) Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej

Bezrobotni mieszkańcy Torunia, w tym mieszkańcy starówki, mający zamiar otworzyć działalność gospodarczą, mogą ubiegać się w Powiatowym Urzędzie Pracy o jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Jednostka realizująca: Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia

3. Wspieranie przedsiębiorczości

Pakiet działań mających na celu ułatwienie prowadzenia działalności gospodarczej w najbardziej reprezentacyjnej części miasta jest odpowiedzią na postulaty przedsiębiorców ze starówki. Szansą na wsparcie podmiotów gospodarczych tej części miasta jest m.in. współpraca miejskich jednostek i przedstawicieli różnych branż funkcjonujących na terenie zespołu staromiejskiego na rzecz zwiększenia frekwencji klientów punktów handlowych i usługowych. Formą wsparcia mogą być także zwolnienia podatkowe oraz działania promocyjne podejmowane wspólnie z podmiotami gospodarczymi funkcjonującymi na starówce. Programem integrującym przedsiębiorców ze starówki jest program lojalnościowy Moja Staróvk@.

1) Karta Moja Staróvk@

Program lojalnościowy Moja staróvk@ to wspólne przedsięwzięcie staromiejskich przedsiębiorców i Gminy Miasta Toruń, koordynowane przez Biuro Toruńskiego Centrum Miasta. Celem przedsięwzięcia jest zachęcenie mieszkańców Torunia do robienia zakupów i spędzania wolnego czasu na starówce. Partnerami programu lojalnościowego są podmioty prowadzące działalność gospodarczą na obszarze zespołu staromiejskiego, oferujące szeroki wachlarz usług. Są wśród nich: sklepy odzieżowe, obuwnicze, optometrie, restauracje, kluby, kawiarnie, księgarnie. Program funkcjonuje od października 2016 r. i skupia 84 punkty partnerskie (stan na koniec 2019 r.).

Ważnym elementem koordynacji programu jest pakiet promocyjny, obejmujący następujące instrumenty i nośniki: lokalne media informacyjne, reklama w pojazdach komunikacji miejskiej, spotkania z mieszkańcami, miejskie serwisy internetowe, serwisy społecznościowe, w tym grupa Moja staróvk@, dedykowana promocji Programu, prowadzona w serwisie Facebook.

Jednostki realizujące: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta (lider)

2) Zezwolenie na ekspozycję towaru przed sklepami

W ramach wsparcia marketingowego przedsiębiorców wypracowane zostało rozwiązanie umożliwiające ekspozycję towarów w sezonie turystycznym w formie „wizytówki” przed sklepami w obrębie zespołu staromiejskiego.

Jednostki realizujące: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta (lider w zakresie dróg wyłączonych z użytkowania i pozbawionych kategorii dróg gminnych), Miejski Zarząd Dróg (lider w zakresie dróg publicznych)

3) Ograniczenie handlu sezonowego wyłącznie do stoisk i ogródków związanych z działalnością gospodarczą na starówce

Zgodnie z uchwałą nr 270/03 Rady Miasta Torunia z dnia 4.12.2003 r. sprawie wprowadzenia zakazu handlu okrężnego¹ (ujednolicony tekst uchwały ogłoszony Obwieszczeniem nr 74/18 Rady Miasta Torunia z dnia 22 lutego 2018 r.), warunkiem wynajmu przestrzeni na terenie zespołu staromiejskiego w Toruniu w celu prowadzenia handlu jest posiadanie prawa do lokalu, w którym prowadzona jest całoroczna działalność gospodarcza. Wyjątki od tej zasady, w tym: handel dziełami sztuki prowadzony przez ich twórców czy stoiska organizowane w ramach wydarzeń okolicznościowych, zostały określone w uchwale. Powyższe zasady zostały wprowadzone w celu wsparcia przedsiębiorców prowadzących całoroczną działalność gospodarczą na starówce.

Jednostki realizujące: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta (lider), Miejski Zarząd Dróg

4) Program wspierania mikroprzedsiębiorczości w branżach chronionych i zanikających

Wzmocnione zostało wsparcie dla tradycyjnego rzemiosła i rękodzieła artystycznego funkcjonującego na terenie zespołu staromiejskiego, poprzez wprowadzenie rozwiązań systemowych dotyczących podatków lokalnych i najmu lokali gminnych. Zadanie realizowane jest w oparciu o następujące akty prawne:

a) uchwałą Nr 769/14 Rady Miasta Torunia w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości budynków lub ich części wykorzystywanych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie branż chronionych i zanikających (zwolnienia udzielone do końca 2017 r.) oraz podjętą w 2017 r. uchwałą Nr 682/17 w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości w zakresie branż chronionych, zanikających i preferowanych (uchwała ta obowiązuje od 01.01.2018 r. do 31.12.2020 r.);

b) uchwałą Nr 845/14 Rady Miasta Torunia zmieniającą uchwałę w sprawie zasad wynajmowania lokali użytkowych, garaży, powierzchni pod reklamę oraz nieruchomości lub ich części stanowiących własność Gminy Miasta Toruń, którymi gospodaruje Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Toruniu;

c) zarządzenie nr 335/2014 Prezydenta Miasta Torunia zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia minimalnych stawek czynszów za dzierżawę i najem nieruchomości stanowiących mienie Gminy Miasta Toruń

Analiza realizacji zadania wskazuje potrzebę przeprowadzenia akcji informacyjnej wśród przedsiębiorców, którzy potencjalnie mogliby skorzystać ze zwolnień.

Jednostki realizujące: Wydział Podatków i Windykacji (lider w zakresie a), Zakład Gospodarki Mieszkaniowej (lider w zakresie b), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (lider w zakresie c), Biuro Mieszkalnictwa, Centrum Wsparcia Biznesu

¹ Dokumenty nowelizujące: Uchwała RMT 365/2004, Uchwała RMT 614/2004, Uchwała RMT 679/2005, Uchwała RMT 727/2005, Uchwała RMT 135/2007, Uchwała RMT 197/2007, Uchwała RMT 517/2009, Uchwała RMT 862/2010, Uchwała RMT 205/2011, Uchwała RMT 492/2013, Uchwała RMT 174/2015, Uchwała RMT 362/2016, Uchwała RMT 577/2017, Uchwała RMT 786/2017

5) Preferencje dla przedsiębiorców podejmujących działalność w obrębie starówki po raz pierwszy

Do przedsiębiorców podejmujących działalność na starówce po raz pierwszy adresowana jest uchwała Nr 770/14 Rady Miasta Torunia w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości (zwolnienia udzielone do końca 2017 r.) oraz podjęta w 2017 r. uchwała Nr 683/17 w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości na terenie Strefy Staromiejskiej (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 4764). Uchwała ta obowiązuje od 01.01.2018 r. do 31.12.2020 r. Preferencje, które oferuje, mają zachęcić podmioty gospodarcze do lokowania siedzib i prowadzenia działalności w zespole staromiejskim. Analiza realizacji zadania wskazuje na potrzebę przeprowadzenia akcji informacyjnej wśród przedsiębiorców, którzy potencjalnie mogliby skorzystać ze zwolnień.

Jednostki realizujące: Wydział Podatków i Windykacji (lider), Centrum Wsparcia Biznesu

6) Promocja zespołu staromiejskiego jako atrakcyjnego miejsca prowadzenia biznesu

Prowadzenie kampanii, której celem jest wzmocnienie pozytywnego odbioru zespołu staromiejskiego jako przestrzeni otwartej, o niepowtarzalnym klimacie, sprzyjającym prowadzeniu biznesu.

Jednostki realizujące: Centrum Wsparcia Biznesu (lider), Wydział Promocji i Turystyki, Biuro Toruńskiego Centrum Miasta

4. Bezpieczeństwo

Bezpieczeństwo to kluczowy wyznacznik przestrzeni atrakcyjnej dla wszystkich jej użytkowników. Bezpieczna przestrzeń zachęca przedsiębiorców do lokowania w niej swego kapitału i tworzenia miejsc pracy, a mieszkańców - do spędzania w niej wolnego czasu, robienia zakupów czy odpoczynku. Poniższe zadania mają na celu stałe podnoszenie standardów bezpieczeństwa toruńskiego zespołu staromiejskiego oraz współpracę w tym zakresie z przedsiębiorcami i mieszkańcami.

1) Patrole Policji i Straży Miejskiej

Patrole, skierowane na obszar zespołu staromiejskiego, mają na celu zapobieganie zdarzeniom o charakterze kryminalnym oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. Każdego roku od 1 marca do 31 grudnia patrole realizowane będą na obszarze staromiejskim, w tym w szczególności od piątku do niedzieli, w godzinach 14.00-6.00. W 2020 r. zaplanowano sfinansowanie z budżetu miasta ponad 1000 dodatkowych służb patrolowych Policji, w szczególności, w godzinach popołudniowych i nocnych.

Jednostki realizujące: Wydział Ochrony Ludności (lider), Straż Miejska, Policja

2) Intensyfikacja wykorzystania systemu monitoringu miejskiego

Monitoring miejski, poprzez obserwację wielu miejsc jednocześnie, bez względu na warunki atmosferyczne i porę dnia, efektywnie wspomaga pracę Policji i Straży Miejskiej. Wprowadzone dodatkowo praktyki studenckie na stanowisku monitoringu obsługiwanym przez Straż Miejską pozwalają na jeszcze lepsze wykorzystanie tego systemu. Na 2020 r. zaplanowano budowę nowych punktów monitoringu miejskiego, kolejny etap wymiany kamer analogowych na IP oraz wykonanie dokumentacji projektowych dla nowych punktów kamerowych do realizacji w latach 2021-2022.

Jednostki realizujące: Straż Miejska (lider), Wydział Ochrony Ludności, Policja

3) Współpraca z mieszkańcami i przedsiębiorcami w zakresie podniesienia poziomu bezpieczeństwa

W 2017 r. została podpisana deklaracja współpracy w zakresie bezpieczeństwa mieszkańców i turystów na terenie zespołu staromiejskiego pomiędzy:

- a) Gminą Miasta Toruń, reprezentowaną przez Prezydenta Miasta Torunia, Michała Zaleskiego;
- b) Komendą Miejską Policji w Toruniu, reprezentowaną przez Komendanta Miejskiego Policji, Inspektora Macieja Lewandowskiego;
- c) restauratorami i właścicielami klubów nocnych, położonych na terenie zespołu staromiejskiego w Toruniu.

Według stanu na koniec 2019 r. deklaracja była podpisana przez przedstawicieli 30 klubów i restauracji oraz punktów handlowych.

Na podstawie deklaracji wzmocniona została komunikacja pomiędzy służbami bezpieczeństwa a pracownikami klubów nocnych i restauracji, którzy są świadkami niebezpiecznych sytuacji oraz zorganizowane zostały szkolenia dla personelu lokali i właścicieli. W 2020 r. będzie kontynuowana współpraca w zakresie postanowień deklaracji oraz cykliczne spotkania sygnatariuszy z przedstawicielami Policji i Straży Miejskiej w celu omówienia bieżących problemów.

Jednostki realizujące: Wydział Ochrony Ludności (lider), Biuro Toruńskiego Centrum Miasta, Straż Miejska

5. Włączanie mieszkańców zespołu staromiejskiego w życie kulturalne

Zespół staromiejski jest naturalną lokalizacją dla wielu wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych, organizowanych przez miejskie jednostki oraz inne podmioty. Wydarzenia przyciągają na starówkę mieszkańców innych osiedli oraz turystów, którzy odwiedzają staromiejskie restauracje, cukiernie czy sklepy. Istotne jednak jest także dostrzeżenie potrzeby włączania mieszkańców zespołu staromiejskiego w życie kulturalne poprzez tworzenie różnorodnej i ogólnodostępnej oferty kulturalnej, z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców przy organizowaniu wydarzeń.

1) Tworzenie różnorodnej i ogólnodostępnej oferty kulturalnej, skierowanej do użytkowników zespołu staromiejskiego

Bogata oferta ogólnodostępnych wydarzeń kulturalnych organizowanych na terenie zespołu staromiejskiego powinna, zgodnie z wnioskami użytkowników tej przestrzeni, być zróżnicowana, uwzględniając różne grupy odbiorców (w tym: młodzież, dzieci, seniorzy). Szczególnie pożądane są zadania o charakterze animującym, włączającym mieszkańców, oraz przedsiębiorców we współtworzenie wydarzeń.

Jednostki realizujące: Wydział Kultury (lider), Toruńska Agenda Kulturalna, instytucje kultury

2) Koordynacja wydarzeń plenerowych odbywających się na terenie zespołu staromiejskiego

Podjęte przed kilku laty działania w celu uatrakcyjnienia przestrzeni zespołu staromiejskiego i ciągłego zwiększania liczby wydarzeń kulturalnych doprowadziły do dynamicznego wzrostu liczby wydarzeń oraz związanej z tym uciążliwości dla mieszkańców. Konieczna jest koordynacja wydarzeń odbywających się w szczególności na terenie Rynku Staromiejskiego oraz rozważenie ich relokacji. W ramach realizacji zadania przewiduje się stopniowe zmniejszanie liczby wydarzeń plenerowych o natężonym hałasie, organizowanych na Rynku Staromiejskim oraz przenoszenie ich w inne miejsca, dotychczas rzadziej wykorzystywane na cele organizacji wydarzeń, jak Bulwar Filadelfijski, teren CKK Jordanki oraz Błonia Nadwiślańskie. W celu zwiększenia efektywności koordynacji wydarzeń i zgromadzeń publicznych, Biuro Toruńskiego Centrum Miasta współtworzy z Wydziałem Ochrony Ludności interaktywny kalendarz, w którym dostępne są informacje o dostępności terenu.

Jednocześnie podejmowane będą dalsze działania w celu upowszechniania wśród mieszkańców i turystów informacji o wydarzeniach kulturalnych poprzez serwisy internetowe i aplikacje mobilne.

Jednostki realizujące: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta (lider), Wydział Kultury, Toruńska Agenda Kulturalna, Ośrodek Informacji Turystycznej, Wydział Komunikacji Społecznej i Informacji, Wydział Promocji i Turystyki

3) Sztuka w przestrzeni zespołu staromiejskiego

a) W ramach zadania, we współpracy z Centrum Sztuki Współczesnej oraz Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu w nieczynnych witrynach, w porozumieniu z właścicielami budynków i lokali będą umieszczane reprodukcje dzieł sztuki, w tym zdjęcia dawnego Torunia i inne informacje historyczne.

b) W ramach zadania realizowany jest program konserwacji dawnych szyldów i napisów reklamowych na fasadach staromiejskich kamienic, we współpracy z Wydziałem Sztuk Pięknych UMK.

Jednostki realizujące: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta (lider), miejskie instytucje kultury

6. Program Rewitalizacji Torunia do roku 2023

Rewitalizacja to kompleksowy proces wyprowadzania obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego za pomocą zintegrowanych działań na rzecz społeczności lokalnej w przestrzeni i gospodarce. Działania te prowadzone są przede wszystkim przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu i wykazują terytorialne skoncentrowanie. W perspektywie finansowej lat 2014 - 2020 niezwykle istotny jest kontekst społeczny działań rewitalizacyjnych. Realizacja z wykorzystaniem środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

W Gminnym Programie Rewitalizacji pn. *Program Rewitalizacji Torunia do roku 2023 (GPR)* zdefiniowano dwa cele rewitalizacji, skoncentrowane na zniwelowaniu problemów i towarzyszących im negatywnych zjawisk:

- a) „Aktywna integracja i włączenie społeczne osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym”, który obejmuje swoją interwencją wyłącznie sferę społeczną.
- b) „Podniesienie standardu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji”, który obejmuje sferę społeczną i infrastrukturalną.

Stare Miasto stanowi jeden z podobszarów obszaru rewitalizacji wyznaczonego na terenie miasta Torunia, na którym przewidziano do realizacji 35 projektów

1) **Realizacja 5 projektów infrastrukturalnych związanych z remontami i modernizacją zasobu mieszkaniowego** (ul. Piastowska 5/Jagiellończyka 2, ul. Szeroka 26-28/Szczytna 2-4, ul. Szczytna 10-12, ul. Szewska 10, ul. Prosta 3/3a,)

W GPR wydzielona została pula środków na remonty i modernizację zasobu mieszkaniowego zespołu staromiejskiego, zarządzanego zarówno przez Gminę Miasta Toruń/Zakład Gospodarki Mieszkaniowej jak i prywatne wspólnoty mieszkaniowe. GPR umożliwia pozyskanie na ten cel dofinansowania w ramach poddziałania 6.4.1. RPO WKP z zastrzeżeniem, że przedmiotowe remonty i modernizacje dotyczyć mogą wyłącznie części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych, przyczyniając się do likwidacji istotnych problemów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji. Na podobszarze rewitalizacji Stare Miasto w ramach GPR przeznaczono do modernizacji łącznie 5 kamienic.

Jednostki realizujące: Biuro Rewitalizacji (lider), wspólnoty mieszkaniowe, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

2) **Realizacja 4 projektów infrastrukturalnych związanych z remontami i modernizacją w budynkach pełniących funkcje użyteczności publicznej** (ul. Katarzyny 9, ul. Warszawska 1, ul. Kopernika 22, ul. Mostowa 6).

W ramach GPR zostaną zrealizowane następujące projekty infrastrukturalne:

- a) Toruń dla Starówki, Starówka dla Torunia. Rewitalizacja X Liceum Ogólnokształcącego im. prof. Stefana Banacha w Toruniu odpowiedzią na potrzeby nowoczesnej przestrzeni społecznej;
- b) Utworzenie Centrum multimedialno-edukacyjnego – Starówka dla Ciebie, Ty dla Starówki na terenie IV Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Toruniu;
- c) Adaptacja budynku przy ul. Kopernika 22 wraz z podwórzem na cele społeczne;
- d) Adaptacja wybranych pomieszczeń kamienicy przy ul. Mostowej 6 na cele społeczne.

Jednostki realizujące: Biuro Rewitalizacji (lider), Wydział Inwestycji i Remontów, Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków

3) Realizacja 10 projektów społecznych dla obszaru staromiejskiego realizowanych w lokalizacjach objętych modernizacją oraz 16 projektów społecznych wspólnych dla całego obszaru rewitalizacji.

W ramach GPR zostanie zrealizowanych następujących 10 projektów społecznych dedykowanych dla obszaru staromiejskiego:

- a) Klub Aktywizacji Społecznej „Kamienica Inicjatyw”;
- b) Toruń dla Starówki, Starówka dla Torunia. Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców w nowo powstałej nowoczesnej przestrzeni społecznej;
- c) Centrum multimedialno-edukacyjne – Starówka dla Ciebie, Ty dla Starówki. Kompleksowy program aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji;
- d) Rozwój Kamienicy Inicjatyw w obszarze aktywnej integracji o charakterze środowiskowym;
- e) NOE – usamodzielnianie młodzieży;
- f) NOE – nowe życie samotnych rodziców;
- g) NOE – klub dla dzieci;
- h) NOE – liderzy młodzieżowi;
- i) Dotknąć Teatru;
- j) Strefa Kreatywnego Czasu – miejsce spotkań i działań.

Jednostki realizujące: Biuro Rewitalizacji (lider), wydziały Urzędu Miasta Torunia i jednostki organizacyjne Gminy, organizacje pozarządowe

7. Gospodarka lokalami mieszkaniowymi i użytkowymi

- Realizacja pakietu zadań związanych z gospodarką mieszkaniową oraz lokalami użytkowymi na terenie zespołu staromiejskiego pozytywnie wpływa na ożywienie na rynku staromiejskich nieruchomości.*

1) System zamiany lokali mieszkalnych

Działanie stwarza użytkownikom mieszkań z zasobu Gminy nowe możliwości zamieszkania na starówce. Zadanie jest realizowane w sposób systemowy - obejmuje zarówno realizację wniosków o zamianę lokali, jak i aktywne zachęcanie najemców do przeprowadzenia się na teren zespołu staromiejskiego.

Jednostki realizujące: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej (lider), Biuro Mieszkalnictwa, Wydział Gospodarki Nieruchomościami

2) Rozwój i promocja bazy lokali użytkowych, przeznaczonych na wynajem

Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu pośredniczy w wymianie informacji o lokalach użytkowych do wynajęcia, pomiędzy ich właścicielami lub zarządcami a potencjalnymi najemcami. Celem tego działania jest usprawnienie przepływu informacji, co zapewnia szybsze wynajęcie obiektu lub lokalu w obrębie zespołu staromiejskiego. Działanie jest prowadzone w uzgodnieniu z właścicielami i zarządcami nieruchomości prywatnych. Baza danych lokali użytkowych do wynajęcia jest dostępna na stronie internetowej www.torun.direct oraz dystrybuowana podczas spotkań, w ramach oferty miejskiej.

Jednostka realizująca: Centrum Wsparcia Biznesu

8. Kontrola stanu technicznego i estetyki budynków oraz przestrzeni zespołu staromiejskiego

Właściciele budynków oraz sezonowych ogródków gastronomicznych i stoisk handlowych w przestrzeni zespołu staromiejskiego są zobowiązani do zapewnienia właściwego stanu technicznego i estetycznego swoich obiektów oraz do zachowania przepisów bezpieczeństwa przeciwpożarowego. W sytuacji, w której stan kamienic zagraża bezpieczeństwu lub naruszone są wytyczne estetyki przestrzeni, Gmina będzie korzystała z przysługujących jej uprawnień do wyegzekwowania usunięcia przyczyn zaniedbania.

1) Lustracje przestrzeni zespołu staromiejskiego

Działania mające na celu bieżący nadzór nad stanem technicznym nawierzchni, elementów małej architektury, szyldów, nośników reklamowych oraz czystości przestrzeni. Z lustracji, przeprowadzanych raz w miesiącu, sporządzany jest protokół zawierający wykaz stwierdzonych nieprawidłowości, przyporządkowany zgodnie z kompetencjami do danej jednostki miejskiej.

Jednostki realizujące: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta (lider), Wydział Gospodarki Komunalnej, Straż Miejska, Miejski Zarząd Dróg, Biuro Ogrodnika Miejskiego, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

2) Egzekwowanie wytycznych obowiązujących na drogach pozbawionych kategorii dróg gminnych i wyłączonych z użytkowania na terenie zespołu staromiejskiego

Od 1 stycznia 2017 r. weszły życie przepisy wyłączające ulice: Różana, Rynek Staromiejski, Szeroka i Królowej Jadwigi z dróg publicznych i włączenie ich do dróg wewnętrznych (uchwała nr 391/2016 RMT z dnia 8 września 2016 r. z późn. zmianami). Ta strefa ścisłej ochrony została od 1 stycznia 2018 r. rozszerzona o ul. Chelmińska (od skrzyżowania z ul. Franciszkańską do skrzyżowania z ul. Rynek Staromiejski), Rynek Nowomiejski (wydzielona krawężnikiem środkowa część ul. Rynek Nowomiejski – płyta Rynku Nowomiejskiego, bez okalającej ją jezdni i chodników), ul. Wielkie Garbary (od skrzyżowania z ul. Ślusarska do skrzyżowania z ul. Królowej Jadwigi), ul. Żeglarska (od skrzyżowania z ul. Kopernika do skrzyżowania z ul. Rynek Staromiejski), a od 1 stycznia 2020 r. – również o ul. Panny Marii; ul. Ducha Św. (od skrzyżowania z ul. Kopernika do skrzyżowania z ul. Różana), ul. Kopernika (od skrzyżowania z ul. Ducha Św. do skrzyżowania z ul. Żeglarska), ul. Łazienna (od skrzyżowania z ul. Kopernika do skrzyżowania z ul. Szeroka). Na 2020 r. zaplanowano przygotowanie do wyłączenia kolejnych odcinków ulic zespołu staromiejskiego, zgodnie z rekomendacją Miejskiej Pracowni Urbanistycznej.

Szczegółowe wytyczne mające na celu wyegzekwowanie zasad udostępniania terenu dróg wewnętrznych na organizację wydarzeń plenerowych oraz ogródków gastronomicznych, reklam i stoisk handlowych określają zarządzenia Prezydenta Miasta Torunia:

- a) nr 189 z 26 czerwca 2019 r. w sprawie określenia zasad organizowania stoisk handlowych z pamiątkami na drogach wewnętrznych zespołu staromiejskiego w Toruniu;
- b) nr 190 z 26 czerwca 2019 r. w sprawie określenia zasad umieszczania szyldów, reklam, wolnostojących nośników reklamowych na drogach wewnętrznych zespołu staromiejskiego w Toruniu;
- c) nr 191 z 26 czerwca 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad organizowania sezonowych ogródków gastronomicznych;
- d) nr 296 z 11 września 2019 r. w sprawie określenia zasad udostępniania dróg wewnętrznych na organizację wydarzeń plenerowych;
- e) nr 402 z dnia 14.12.2016 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad organizowania stoisk handlowych z kwiatami, ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem nr 418 z 28 grudnia 2016 r.

W 2020 r. będą kontynuowane kontrole powyższych wytycznych, minimum 3 razy w tygodniu, w tym również w soboty.

Jednostki realizujące: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta (lider), Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków

3) Przegląd infrastruktury drogowej zespołu staromiejskiego

Kontrolerzy MZD ze Strefy Płatnego Parkowania w 2020 r. przeprowadzać będą raz w tygodniu przegląd dróg pod kątem infrastruktury drogowej. Uwagi z kontroli przekazywane będą pracownikom MZD zgodnie z kompetencjami.

Jednostki realizujące: Miejski Zarząd Dróg

4) Kontrola stanu technicznego oraz estetyki budynków

Działania podejmowane od 2014 r. na podstawie przepisów ustawy Prawo budowlane, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, Kodeksu cywilnego oraz ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Jednostki realizujące: Straż Miejska (lider), Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego, Biuro Toruńskiego Centrum Miasta, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków

5) Kontrola i prewencja bezpieczeństwa przeciwpożarowego

Podniesienie bezpieczeństwa przeciwpożarowego jest szczególnie ważne w zwartej zabudowie starówki. Dlatego funkcjonariusze Państwowej Straży Pożarnej i dzielnicowi Straży Miejskiej prowadzą wspólne przeglądy posesji. Kontrole odbywają się systematycznie, w tym każdorazowo przed rozpoczęciem sezonu grzewczego (m.in. ze względu na duży odsetek mieszkań opalanych węglem).

Jednostki realizujące: Straż Miejska (lider), Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej

6) Inwentaryzacja obiektów użyteczności publicznej oraz dróg, z uwzględnieniem ich dostosowywania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 roku (Dz. U. z 2019 r. poz. 1696) nakłada obowiązki m.in. na jednostki samorządu terytorialnego w zakresie dostosowywania przestrzeni publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Osoby te, zgodnie z definicją ustawową, ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, muszą podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przewyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami. W związku z tym konieczne jest przygotowanie inwentaryzacji obiektów publicznych i infrastruktury drogowej na obszarze zespołu staromiejskiego, która umożliwi przygotowanie planu eliminowania barier i monitorowania dostępności.

W prowadzonych lustracjach dostępności przestrzeni i miejskich budynków użyteczności publicznej zostaną m.in. uwzględnione zalecenia Rzecznika Praw Obywatelskich w zakresie dostępności przestrzeni publicznej dla osób starszych oraz osób z dysfunkcjami ruchu (poręcze przy schodach, przysiadaki na dłuższych ciągach komunikacyjnych).

Jednostki realizujące: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta (lider w zakresie inwentaryzacji przestrzeni zespołu staromiejskiego), Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej (lider w zakresie inwentaryzacji wewnątrz budynków użyteczności publicznej), Wydział Architektury i Budownictwa, Wydział Gospodarki Komunalnej, Miejski Zarząd Dróg, , Biuro Ogrodnika Miejskiego, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków

9. Poprawa stanu technicznego i estetyki zabudowy oraz jakości przestrzeni miejskiej

Zadania zaproponowane poniżej mają na celu poprawę jakości przestrzeni publicznej zespołu staromiejskiego poprzez: stworzenie reguł i wytycznych dla stałych elementów plastycznych, w szczególności dotyczących szyldów, reklam i ich ekspozycji, poprawę jakości przestrzeni publicznej poprzez określenie charakteru i rodzaju lokalizowanych tu usług, prace konserwatorskie i remontowe w tkance zabytkowej, modernizację obiektów turystycznych, kulturalnych oraz użyteczności publicznej, program podnoszenia standardów estetycznych i funkcjonalnych podwórek kamienic, ograniczenie źródeł niskiej emisji, zagospodarowanie nowych terenów zieleni i miejsc rekreacji, podnoszenie jakości przestrzeni publicznej poprzez poprawę jakości nośników reklamowych i informacyjnych w przestrzeni zespołu staromiejskiego, budowę podziemnych pojemników na odpady, funkcjonowanie wybiegów dla psów, zwiększenie liczby ogólnodostępnych toalet z miejscami do przewijania niemowląt, przystosowanych do potrzeb osób z dysfunkcjami ruchu.

1) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zespołu staromiejskiego wraz z otoczeniem

Plan miejscowy dla zespołu staromiejskiego w Toruniu ustala, na podstawie Studium uwarunkowań konserwatorskich, ramy ochrony najwyższych zachowanych wartości kulturowych, krajobrazowych i historycznego układu urbanistycznego zespołu staromiejskiego z pasem otuliny, a także zachowanie tych wartości, które decydują o klimacie i atrakcyjności miasta.

Plan stwarza warunki do rozwoju atrakcyjnej przestrzeni miejskiej o charakterze mieszkaniowo-usługowym, z uwzględnieniem przestrzeni i obiektów użyteczności publicznej, administracji, kultury i nauki przy jednoczesnej maksymalnej ochronie przed zabudową terenów zieleni urządzonej oraz kształtowaniu ciągłości przestrzennej terenów zieleni wokół zespołu staromiejskiego.

Plan ustala zasady zagospodarowania publicznych terenów zieleni, skwerów, parków i zieleńców, wskazuje miejsca i określa sposoby zagospodarowania terenów wypoczynku, rekreacji, z uwzględnieniem placów zabaw dla dzieci. Plan rozstrzyga także kwestie estetyki przestrzeni publicznych (dróg, ulic, placów skwerów), w tym m.in. określa zasady umieszczania reklam, nośników informacyjnych, elementów małej architektury i ogródków gastronomicznych.

Jednostki realizujące: Miejska Pracownia Urbanistyczna (lider), Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków

2) Przygotowanie i wdrożenie uchwały reklamowej Torunia (KOREKTOR)

Przygotowanie uchwały w sprawie ustalenia zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane. Wypracowanie wspólnej wersji Kodeksu Reklamowego Torunia pod nazwą

KOREKTOR ma na celu stworzenie przestrzeni zrównoważonej pod względem estetycznym oraz przyjaznej, zarówno mieszkańcom dla mieszkańców, jak i turystów.

Jednostki realizujące: Miejska Pracownia Urbanistyczna (lider), Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków, Wydział Podatków i Windykacji

3) Przygotowanie zakresu zadań do projektu Toruńska Starówka III (2021 – 2027)

Kontynuacja projektów:

Toruńska Starówka - ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO,
Toruńska Starówka – ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO etap II,
poprzez zaplanowanie zakresu oraz pozyskanie środków zewnętrznych.

Jednostki realizujące: Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków

4) Projekt Toruńska Starówka – ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO etap II

W 2017 r. Gmina Miasta Toruń uzyskała dofinansowanie z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na realizację projektu Toruńska Starówka - etap II w ramach POIiŚ.

Wartość projektu *Toruńska Starówka - ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO etap II* to 72 611 460,15 zł. Wartość przyznanego dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego to 54 328 721 zł (dofinansowanie na poziomie 85%).

Projekt obejmuje 8 partnerów oraz Gminę Miasta Toruń jako partnera wiodącego i 13 wybranych obiektów. Ze względu na szeroki zakres prac konserwatorsko – remontowych oraz dla osiągnięcia wspólnego celu jakim jest ochrona dziedzictwa kulturowego Zespołu Staromiejskiego w Toruniu, przedsięwzięcie jest realizowane w formule partnerstwa.

Rzeczowy zakres projektu obejmuje następujące zadania, które będą realizowane do 2021 r.:

- a) prace konserwatorskie dachów i elewacji kościoła pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i bł. ks. Stefana W. Frelichowskiego w Toruniu - etap II,
- b) konserwacja zabytkowych elementów wnętrza i wyposażenia oraz prace remontowe otoczenia kościoła pw. św. Jakuba,
- c) przebudowa i remont konserwatorski budynku Pałacu Dąbskich na cele kulturalne,
- d) rewitalizacja i modernizacja budynku dawnego zboru ewangelickiego na Rynku Nowomiejskim w Toruniu poprzez działania remontowe i konserwatorskie,
- e) zarządzanie i promocja projektu.

Realizacja z wykorzystaniem środków zewnętrznych. Tytuł projektu: Toruńska Starówka - ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO etap II; Program Operacyjny: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020; Oś Priorytetowa VIII „Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury”; Działanie 8.1 „Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury”; Koszt całkowity: 71 351 889 73 zł; Kwota

dofinansowania: 54 328 721 00 zł; Źródła finansowania: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Budżet Państwa; Termin realizacji: 2015-2022

Jednostka realizująca: Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków

5) Prace konserwatorskie i remontowe.

Zadanie obejmuje:

a) dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane udzielane właścicielom zabytków wpisanych do rejestru lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków zgodnie z zasadami określonymi uchwałą nr 952/18 Rady Miasta Torunia z późn. zm.;

b) prace konserwatorskie i remontowe prowadzone w obiektach stanowiących własność miasta (na 2020 r. zaplanowano remont konserwatorski odcinka murów miejskich pomiędzy ul. Most Pauliński a Wałami gen. W. Sikorskiego, na tyłach Piernikowego Miasteczka, wzdłuż Strugi Toruńskiej) oraz wykonanie niezbędnych badań, opracowań i dokumentacji na potrzeby prac konserwatorskich dla zespołu staromiejskiego;

c) uzgadnianie zakresu i programu prac konserwatorskich lub remontowych w obiektach zabytkowych prowadzonych przez instytucje, firmy i osoby prywatne na obszarze zespołu staromiejskiego.

Jednostka realizująca: Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków

6) Modernizacja obiektów turystycznych, kulturalnych oraz użyteczności publicznej

Sukcesywnie remontowane są budynki należące do Gminy Miasta Toruń

W 2020 r., poza projektami realizowanymi w ramach Programu Rewitalizacji Torunia (Dział 6) przewidziano:

a) Adaptacja budynku i pomieszczeń Szkoły Podstawowej nr 1, ul. Wielkie Garbary 9 – kontynuacja;

b) Modernizacja i rozbudowa budynku gospodarczego 1. przy I LO – kontynuacja;

c) Budowa wyjścia ewakuacyjnego z budynku przy ul. Jęczmiennej 10,d) Poprawa efektywności energetycznej poprzez termomodernizację i wykorzystanie OZE w obiektach użyteczności publicznej (Szkoła Podstawowa nr 1, ul. Wielkie Garbary – kontynuacja, X Liceum Ogólnokształcące, pl. św. Katarzyny – kontynuacja, Centrum Kształcenia Ustawicznego, pl. św. Katarzyny – rozpoczęcie zadania);

d) Budowę amfiteatru Baj Pomorski (zadanie realizowane z dofinansowaniem ze środków UE, w ramach RPO WK-P) - kontynuacja.

e) Muzeum Twierdzy Toruń - adaptacja Koszar Bramy Chełmińskiej na cele muzealne (zadanie realizowane realizowanego przy dofinansowaniu ze środków POIiŚ w l. 2018-2020) - kontynuacja.

Jednostki realizujące: Wydział Inwestycji i Remontów, Wydział Kultury, miejskie jednostki kultury

7) Program „Moje Podwórko”

Zagospodarowane na cele rekreacyjne oraz pełne zieleni wewnętrzne dziedzińce kamienic mają ogromne znaczenie dla poprawy warunków życia mieszkańców zwartej staromiejskiej zabudowy. Program „Moje Podwórko” stwarza możliwość współfinansowania z budżetu miejskiego nakładów wspólnot mieszkaniowych zlokalizowanych na terenie zespołu staromiejskiego, a także zabytkowego Bydgoskiego Przedmieścia i Podgórze, na zagospodarowanie podwórek na cele rekreacyjno-wypoczynkowe sąsiadujących z nimi terenów gminnych. Rozwiązanie to zachęci mieszkańców starówki do podnoszenia standardów estetycznych i funkcjonalnych użytkowanych przez nich podwórek.

W 2020 r. przewidziano na realizację tego zadania 150 000 zł

Jednostki realizujące: Biuro Rewitalizacji (lider), Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków

8) Ograniczenie źródeł niskiej emisji

W 2018 roku uchwalona została Uchwała Rady Miasta Torunia nr 814/18 z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie określenia dotacji celowych na dofinansowanie kosztów inwestycji służących ochronie powietrza, realizowanych na terenie Gminy Miasta Toruń. Zgodnie z uchwałą teren Starego Miasta potraktowany został jako uprzywilejowany i można uzyskać dotację na likwidację kotłów i pieców węglowych w wysokości do 70% w przypadku podłączenia do sieci ciepłowniczej. Z dotacji korzystają na bieżąco osoby fizyczne i prawne zmieniające ogrzewanie na starówce.

Jednostki realizujące: Wydział Środowiska i Ekologii (lider)

9) Zagospodarowanie nowych terenów zieleni i miejsc rekreacji

Zieleń w silnie zurbanizowanej przestrzeni zespołu staromiejskiego, obok względów estetycznych, pełni szereg istotnych funkcji, z których najważniejsze znaczenie mają rekreacyjno-wypoczynkowa i klimatyczno-ochronna (tłumienie hałasu, wprowadzanie cienia w miejscach odsłoniętych, filtrowanie powietrza zanieczyszczonego dymem i spalinami). Stąd istotne jest podniesienie jakości i estetyki istniejących miejsc rekreacji i wypoczynku, a także stworzenie nowych. Mając na uwadze społeczne oczekiwania, przygotowana została, w oparciu o przeprowadzoną w 2013 r. inwentaryzację terenów zieleni oraz konsultacje społeczne, koncepcja zagospodarowania terenów rekreacyjno-wypoczynkowych w zespole staromiejskim i jego otulinie. Kolejne lata będą okresem sukcesywnej realizacji pomysłów i koncepcji w tym zakresie.

Na 2020 r. zaplanowano realizację następujących zadań:

a) Zielona brama gotyckiej starówki - zagospodarowanie i odnowa terenów zieleni w Toruniu - zagospodarowanie terenów zieleni w otoczeniu Muzeum Etnograficznego, zagospodarowanie zieleni parkowej Jordanek (zadanie realizowane z dofinansowaniem ze środków POIiŚ na poziomie ok. 61%) - kontynuacja;

- b) remont fragmentu kanału A Strugi Toruńskiej w przebiegu od muru północnego ogrodzenia budynku Arsenału do wlotu do kanału zamkniętego Strugi przy ul. Most Pauliński, polegający na wykonaniu nowych ścian kanału i jego dna, rozebraniu fragmentu przykrycia kanału, wykonaniu oświetlenia, barierkach ochronnych, elementów zagospodarowania terenu, naprawie kładki dla pieszych, odbudowie zastawki szandorowej;
- c) ukwiecenie starówki (10 wież kwiatowych, zestawy z 30 donic, obsadzenia kwietników jednorocznych, wiosenne rabaty bylinowe z roślin cebulowych);
- d) II etap zagospodarowania zielenca na Pl. Rapackiego na pow. ok. 1 ha (narożnik Al. 500-lecia i Al. NZS) w formie nieregularnych pasm bylin i uzupełnienie krzewami ozdobnymi;
- e) zagospodarowanie zielenią terenów w sąsiedztwie budynku UMT przy ul. Wały Gen. Sikorskiego 12 i Placu Podominikańskiego zgodnie z opracowaną koncepcją;
- f) utworzenie plaży nad Wisłą w sąsiedztwie Zamku Dębów (w tym wyrównanie terenu, wydzielenie miejsca do gry w siatkówkę plażową, instalację oświetlenia, przebieralni i elementów małej architektury; zadanie z r. 2018);
- g) dodatkowe ławki i przysiadaki, uwzględniające potrzeby osób starszych, wzdłuż ciągów komunikacyjnych,
- h) sezonowe parklety w dotychczasowych lokalizacjach (Rynek Staromiejski, Rynek Nowomiejski, ul. Mostowa, ul. Kopernika) oraz wykonanie nowych parkletów (ul. Podmurna, ul. Panny Marii, ul. Łazienna, Rynek Nowomiejski) wraz z poręczami ułatwiającymi osobom starszym korzystanie z miejsc siedzących;
- i) ławki interaktywne (utrzymanie dwóch ławek solarnych – na skwerze przy Muzeum Etnograficznym oraz na Rynku Nowomiejskim; postawienie ławki upamiętniającej Fryderyka Chopina, grającej jego utwory, zgodnie z wnioskiem mieszkańców na 2020 r.),
- j) konsultacje społeczne na temat urządzenia parku kieszonkowego na Rynku Nowomiejskim, od strony pierzei południowej.

Jednostki realizujące: Wydział Inwestycji i Remontów (lider w zakresie a), Biuro Ogrodnika Miejskiego (lider w zakresie b, c, d, e), Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji (lider w zakresie f), Biuro Ogrodnika Miejskiego (lider w zakresie g), Biuro Toruńskiego Centrum Miasta (lider w zakresie h, i, j), Wydział Komunikacji Społecznej i Informacji współpraca w zakresie j)

10) Funkcjonowanie wybiegów dla psów

Zwarta zabudowa zespołu staromiejskiego ogranicza miejsca, gdzie mieszkańcy mogą wyprowadzać psy. Zgodnie z ich postulatami utworzono dla psów toaletę u zbiegu ulic św. Jakuba i Bulwaru Filadelfijskiego oraz wybiegi - przy ul. Wały gen. Sikorskiego 12, i na zielencu przy ul. Gregorkiewicza.

Na starówce i w jej otoczeniu zlokalizowanych jest kilkanaście pojemników na psie odchody wraz z dystrybutorem woreczków jednorazowych oraz tabliczkami informującymi o zasadach wyprowadzania psów. Zadanie obejmuje także nadzór Straży Miejskiej nad wybiegiem oraz organizowanie szkoleń dla właścicieli psów, w odpowiedzi na oczekiwania mieszkańców.

Jednostki realizujące: Wydział Gospodarki Komunalnej (lider), Straż Miejska

11) Zwiększenie liczby ogólnodostępnych toalet z miejscami do przewijania niemowląt, przystosowanych dla osób niepełnosprawnych

Ogólnodostępne toalety (całoroczne i sezonowe) uwzględniane są w projektach zagospodarowania przestrzeni starówki, np. Bulwaru Filadelfijskiego. Oddano do użytku nowe i zmodernizowane toalety w saloniku prasowym na Alei Solidarności, na Przedzamczu oraz na Rynku Staromiejskim. Na 2020 r. zaplanowano przebudowę i dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych toalety miejskiej na Rynku Nowomiejskim.

Działaniem zwiększającym liczbę dostępnych toalet w sezonie turystycznym jest akcja pn. Free Toilet, polegający na udostępnianiu przez restauracje i kawiarnie toalet bezpłatnie turystom w zamian za obniżkę w opłacie za udostępnienie terenu dróg wewnętrznych w celu umieszczenia sezonowego ogródka gastronomicznego. W 2019 r., toalety na powyższych zasadach były udostępnione w 19 lokalach. Działanie będzie kontynuowane w 2020 r.

Jednostki realizujące: Wydział Inwestycji i Remontów (lider), Wydział Gospodarki Komunalnej, Biuro Toruńskiego Centrum Miasta

12) Budowa podziemnych pojemników na odpady

Jako alternatywa dla tradycyjnego systemu gromadzenia odpadów komunalnych, corocznie od 2014 r., w przestrzeni zespołu staromiejskiego powstają podziemne zestawy pojemników dostosowanych do segregacji odpadów. Wskazanie ich lokalizacji nastąpiło w drodze konsultacji społecznych. Zadanie realizuje gminna spółka Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania. W 2020 r. zostaną wykonane zestawy podziemnych pojemników na odpady komunalne na ul. Przedzamcze oraz na ul. Żeglarskiej (skrzyżowanie z ul. Bankową).

Jednostki realizujące: Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania (lider), Wydział Gospodarki Komunalnej

13) Poprawa jakości nośników reklamowych i informacyjnych w przestrzeni zespołu staromiejskiego

Z uwagi na dużą liczbę nośników reklamowych w przestrzeni zespołu staromiejskiego, działania jednostek organizujących kampanie reklamowe w przestrzeni zespołu staromiejskiego będą uwzględniały następujące wnioski:

- a) w pierwszej kolejności wykorzystanie istniejących nośników, zanim zostaną postawione nowe,
- b) uzyskanie zgody BMKZ na postawienie nowego nośnika reklamowego,
- c) uzgodnienie dokładnej lokalizacji nośnika z zarządcą terenu,
- d) podwyższenie jakości nośników oraz zabezpieczenie środków stabilizujących nośnik.

Ponadto zostanie przeprowadzona analiza oznakowania turystycznego i jej uzupełnienie, w razie potrzeby (na wzór znaku umieszczonego w okolicach fontanny flisaka na Rynku Staromiejskim).

Jednostki realizujące: Toruńska Agenda Kulturalna (lider w zakresie nośników reklamowych i informacyjnych, Wydział Promocji i Turystyki (lider w zakresie oznakowania turystycznego), Biuro Toruńskiego Centrum Miasta, Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków, Wydział Kultury

10. Zarządzanie przestrzenią i ruchem drogowym

- Organizacja ruchu drogowego oraz zasady parkowania w obrębie zespołu staromiejskiego uwzględniają potrzeby różnych grup użytkowników: mieszkańców, przedsiębiorców, właścicieli posesji, turystów. W 2017 r. na terenie zespołu staromiejskiego została wprowadzona strefa zamieszkania z priorytetem dla ruchu pieszych. Ważnym narzędziem porządkującym estetykę zespołu staromiejskiego oraz wzmacniającym ruch pieszych jest konsekwentne rozszerzanie strefy ulic staromiejskich pozbawionych kategorii dróg gminnych poprzez wyłączenie z użytkowania. Właściwym działaniem jest zatem wprowadzanie dalszych rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo pieszych, a także konsekwentne egzekwowanie zasad wydawania i użytkowania zezwoleń upoważniających do wjazdu i postoju na obszarze zespołu staromiejskiego.*

1) Docelowy plan kategoryzacji oraz sposobu użytkowania i zarządzania ulicami zespołu staromiejskiego

Ważnym narzędziem porządkującym estetykę zespołu staromiejskiego oraz wzmacniającym ruch pieszych jest konsekwentne rozszerzanie strefy ulic staromiejskich pozbawionych kategorii dróg gminnych poprzez wyłączenie z użytkowania. W 2020 r. ta szczególna strefa ochrony została rozszerzona o ul. Panny Marii, ul. Ducha św. (od skrzyżowania z ul. Kopernika do skrzyżowania z ul. Różaną, ul. Kopernika (od skrzyżowania z ul. Ducha Św. do skrzyżowania z ul. Żeglarską), ul. Łazienna (od skrzyżowania z ul. Kopernika do skrzyżowania z ul. Szeroką). Konieczne jest strategiczne planowanie sposobu użytkowania przestrzeni zespołu staromiejskiego.

Jednostki realizujące: Miejska Pracownia Urbanistyczna (lider), Biuro Toruńskiego Centrum Miasta, Wydział Gospodarki Komunalnej

2) Przygotowanie i wdrażanie nowych zasad parkowania w obszarze zespołu staromiejskiego wraz z otoczeniem

W 2017 r. na terenie zespołu staromiejskiego została wprowadzona strefa zamieszkania, w której pieszy może się poruszać swobodnie po całej udostępnionej do użytku publicznego przestrzeni i ma pierwszeństwo przed pojazdami, obowiązuje ograniczenie prędkości do 20 km/h, a parkować wolno jedynie w miejscach do tego wyznaczonych.

W związku ze zmianami w ustawie Prawo o ruchu drogowym, które wyszły w życie 5 września 2019 r., konieczna jest analiza zaproponowanych przez ustawodawcę narzędzi w zakresie zasad parkowania w ścisłym centrum miasta w odniesieniu do specyfiki obszaru staromiejskiego, w celu optymalnego zarządzania ruchem drogowym, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb pieszych użytkowników.

Istotnym aspektem organizacji ruchu drogowego w przestrzeni zespołu staromiejskiego jest pozbawienie kategorii drogi gminnej poprzez wyłączenie z użytkowania jako drogi publicznej staromiejskich ulic najczęściej wykorzystywanych przez pieszych. W celu wyegzekwowania zasad udostępniania terenu dróg wewnętrznych konieczne będzie wprowadzenie barier

architektonicznych, uniemożliwiających wjazd nieuprawnionych pojazdów. Nowa organizacja ruchu drogowego poddana jest analizie pod kątem bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Jednostki realizujące: Wydział Gospodarki Komunalnej (lider), Miejski Zarząd Dróg

3) Kampanie informacyjne i promocyjne skierowane do kierowców i rowerzystów, dotyczące poruszania się w strefie zamieszkania

W związku z wprowadzeniem strefy zamieszkania na terenie zespołu staromiejskiego, mając na uwadze bezpieczeństwo wszystkich użytkowników dróg, dostrzegana jest potrzeba prowadzenia kampanii informacyjno-edukacyjnych dla kierowców i rowerzystów w zakresie poruszania się na terenie starówki.

Jednostki realizujące: Miejski Zarząd Dróg (lider), Wydział Gospodarki Komunalnej, Straż Miejska

4) Wydawanie zezwoleń upoważniających do wjazdu i postoju

Zasady wydawania zezwoleń określa zaktualizowany Regulamin wydawania i użytkowania zezwoleń upoważniających do wjazdu i postoju w strefie zamieszkania oraz w strefie dróg wewnętrznych wyłączonych z ruchu pojazdów na obszarze zespołu staromiejskiego, będący załącznikiem do stałej organizacji ruchu dla zespołu staromiejskiego. Od 1 stycznia 2020 r. zezwolenia związane z wydarzeniami plenerowymi organizowanymi na terenie dróg wewnętrznych zespołu staromiejskiego będą wydawane w Biurze Toruńskiego Centrum Miasta w ramach procedury jednego okienka dla organizatorów wydarzeń.

Jednostka realizująca: Miejski Zarząd Dróg, Biuro Toruńskiego Centrum Miasta

5) Kontrola wjazdu i postoju pojazdów na terenie zespołu staromiejskiego

Uwzględniając wnioski użytkowników zespołu staromiejskiego, należy w kolejnych latach położyć nacisk na monitorowanie rzeczywistego czasu postoju pojazdów w stosunku do treści zezwoleń oraz kontrolę pojazdów wjeżdżających i parkujących bez odpowiednich zezwoleń. Uwzględniając liczne wnioski użytkowników zespołu staromiejskiego oraz niebezpieczne zdarzenia z udziałem pieszych i rowerzystów, należy zwiększyć częstotliwość i efektywność kontroli rowerzystów poruszających się na terenie zespołu staromiejskiego niezgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym w szczególności ul. Szeroką i na Rynku Staromiejskim.

Jednostka realizująca: Straż Miejska

6) Efektywne egzekwowanie zakazu parkowania pojazdów przed najważniejszymi obiektami turystycznymi

Analiza wniosków użytkowników przestrzeni zespołu staromiejskiego ujawnia powtarzające się wskazania newralgicznych miejsc obszaru starówki, w których łamanie przez kierowców zasad parkowania jest szczególnie dotkliwe dla użytkowników zespołu staromiejskiego, a także

dla estetyki i wizerunku całej starówki. Miejsca te powinny być w szczególności sposób chronione przez:

- a) wzmożone kontrole,
- b) fizyczne bariery (słupki parkingowe, stojaki rowerowe), uniemożliwiające parkowanie,
- c) parklety, stawiane przed obiektami turystycznymi w celu uniemożliwienia postoju i parkowania samochodów w miejscu niedozwolonym (przed Domem Kopernika na ul. Kopernika oraz przed siedzibą Fundacji Generał Elżbiety Zawackiej na ul. Podmurnej, obok pomnika).

Jednostki realizujące: Straż Miejska (lider w zakresie a), Miejski Zarząd Dróg (lider w zakresie b) Biuro Toruńskiego Centrum Miasta (lider w zakresie c)

7) Systematyczna analiza liczby miejsc do parkowania oraz stworzenie systemu zachęt do korzystania z parkingów podziemnych w otoczeniu starówki

Docelowa reorganizacja ruchu drogowego na starówce będzie uwzględniała potrzeby użytkowników starówki odnośnie poszukiwania nowych miejsc parkingowych. Zgodnie z wnioskami użytkowników zespołu staromiejskiego należy stworzyć system zachęt do korzystania z parkingów podziemnych w otoczeniu starówki. Należy do nich m.in. preferencyjny abonament dla mieszkańców parkujących na parkingu na Pl. św. Katarzyny, wprowadzony w 2020 r. W 2019 r. w bezpośrednim sąsiedztwie starówki powstało ponad 400 miejsc parkingowych w pięciu lokalizacjach:

- ul. Wały Gen. Sikorskiego (50 miejsc parkingowych w tym 3 dla osób niepełnosprawnych),
- ul. Grudziądzka 53 (36 miejsca parkingowe w tym 2 dla osób niepełnosprawnych),
- ul. Grudziądzka 62 (83 miejsca parkingowe w tym 3 dla osób niepełnosprawnych),
- plac biskupa Jana Chrapka (81 miejsc parkingowych w tym 3 dla osób niepełnosprawnych),
- między ul. Gregorkiewicza a placem Pokoju Toruńskiego (158 miejsc parkingowych w tym 7 dla osób niepełnosprawnych).

Kolejne miejsca powstają na obszarze między ulicami Grudziądzką, przy Rynku Wełnianym, przy Kaszowniku i ul. Jagiellońskiej. Po zakończonych pracach do dyspozycji kierowców będą 23 stanowiska, w tym dwa dla osób niepełnosprawnych.

Istotnym elementem usprawnienia parkowania jest wdrożenie systemu informacji o miejscach parkingowych. Na 2020 r. zaplanowano opracowanie dokumentu polityki parkingowej, wdrożenie systemu naprowadzania na wolne miejsca parkingowe w otulinie zespołu staromiejskiego. W pierwszym etapie zaplanowano wdrożenie systemu dla ulic: św. Katarzyny, Gregorkiewicza, Grudziądzkiej 53 i 62, Wały gen. Sikorskiego, Skrzyńskiego, Wola Zamkowa, św. Jakuba, Poniatowskiego i Bulwar Filadelfijski.

Zadanie uwzględnia także tworzenie parkingów buforowych podczas wydarzeń skupiających dużą liczbę uczestników, jak SKYWAY, Toruń za Pół Ceny, Święto Miasta, majówka.

Na podstawie wniosków od osób prowadzących działalność gospodarczą lub będących we władaniu posesją na starówce, Miejski Zarząd Dróg wyznaczać będzie zastrzeżone, płatne miejsca parkingowe.

Z uwagi na wzmożony ruch turystyczny należy zaplanować w okolicy zespołu staromiejskiego więcej miejsc parkingowych oraz miejsc dla krótkotrwałego postoju autokarów na czas wysiadania i wsiadania turystów oraz egzekwowania czasu postoju na tych miejscach. Najlepszą lokalizacją, z uwagi na zaplanowane place remontowe na Pl. Rapackiego i moście drogowym im. J. Piłsudskiego, są okolice Pl. św. Katarzyny, dworca autobusowego oraz dworca kolejowego Toruń Miasto. W porozumieniu z operatorami dworców warto w tym celu wykorzystać również infrastrukturę dworcową. Powyższe działanie pozwoli na wyprowadzenie ruchu autokarowego z Bulwaru Filadelfijskiego i parkingu pod mostem drogowym, zwłaszcza w okresie zaplanowanych prac remontowych.

Jednostki realizujące: Wydział Gospodarki Komunalnej (lider), Miejski Zarząd Dróg,

8) Przebudowa ulic otaczających zespół staromiejski oraz roboty drogowe na terenie zespołu staromiejskiego

Na 2020 r. zaplanowano:

a) przebudowę mostu im. J. Piłsudskiego w ciągu DK 15 wraz z drogami dojazdowymi do mostu i przeprawą tymczasową, w tym: remont kapitalny mostu, budowę dróg rowerowych i ciągów pieszych po obu stronach mostu, budowę zejść, tarasu widokowego, wind i zjazdów rowerowych (na realizację inwestycji planuje się pozyskanie w 2020 r. środków z rezerwy subwencji ogólnej przeznaczonej na dofinansowanie inwestycji na drogach powiatowych i wojewódzkich, będącej w dyspozycji Ministra Infrastruktury i Budownictwa);

b) „Przebudowa układu torowo-drogowego w ul. Wały gen. Sikorskiego i al. Jana Pawła II wraz z budową pasa tramwajowo-autobusowego w Toruniu – BiT City II”. Projekt obejmuje przebudowę istniejących torowisk tramwajowych wzdłuż ulic: Chopina, al. św. Jana Pawła II, Wały gen. Sikorskiego oraz Kraszewskiego i Czerwona Droga oraz budowę nowego odcinka torowiska łączącego pl. Artylerii Polskiej i pl. Niepodległości wraz z infrastrukturą towarzyszącą. W al. św. Jana Pawła II powstanie nowoczesny węzeł przesiadkowy integrujący transport autobusowy z tramwajowym. Przeprowadzona zostanie również kompleksowa przebudowa układu drogowego w obrębie przebudowywanych torowisk (realizacja projektu przy dofinansowaniu z POIiŚ na poziomie ok. 61%);

c) przygotowanie dokumentacji projektowej dla zadania w ramach projektu BiT-City II, w którym przewidziano m.in. budowę ciągu pieszo-rowerowego od Dworca Toruń Miasto do ul. Dybowskiej, wraz z kładką pieszo-rowerową na moście kolejowym (realizacja projektu przy dofinansowaniu z POIiŚ na poziomie ok. 61%).

Istotna w tym względzie jest koordynacja prac drogowych i przemyślane skomunikowanie starówki, z uwzględnieniem wydarzeń sezonowych.

W ramach prac drogowych w 2020 r. na terenie zespołu staromiejskiego zaplanowano remont ul. Poniatowskiego (odcinek od ul. Warszawskiej do ul. Piastowskiej) oraz ul. Zaszpitalnej (odcinek od ul. Jęczmiennej do ul. Międzyzmurze).

Jednostki realizujące: Miejski Zarząd Dróg (lider w zakresie a), , Miejski Zakład Komunikacji (lider w zakresie b i c), Wydział Gospodarki Komunalnej

9) Rozbudowa i zwiększenie bezpieczeństwa infrastruktury rowerowej

Co roku, na wniosek zainteresowanych Miejski Zarząd Dróg, montuje kolejne stojaki rowerowe w przestrzeni zespołu staromiejskiego. Zadanie obejmuje także stawianie zadanych parkingów dla rowerów. W obrębie zespołu staromiejskiego i w jego bezpośrednim otoczeniu zaplanowano stacje roweru miejskiego. Ważnym aspektem zadania jest także skoordynowanie staromiejskiej infrastruktury rowerowej z ogólnomiejską siecią dróg rowerowych.

Jednostki realizujące: Miejski Zarząd Dróg (lider), Wydział Gospodarki Komunalnej, Straż Miejska

11. Inne działania

1) Rozwój nowych produktów turystycznych

Wzbogacenie dotychczasowych produktów turystycznych o nowoczesne narzędzia skierowane do różnych grup odbiorców, w tym:

a) mapa z atrakcjami turystycznymi i miejscami wartymi odwiedzenia, wskazanymi przez mieszkańców Torunia (tzw. mapa lokalsów),

b) uwzględnienie w ofertach usług turystycznych potrzeb osób niepełnosprawnych.

Jednostki realizujące: Wydział Promocji i Turystyki (lider)

2) Wizerunek starówki jako miejsca atrakcyjnego dla mieszkańców

a) Toruński Jarmark Bożonarodzeniowy jako atrakcja przyciągająca mieszkańców na starówkę w okresie poza wysokim sezonem turystycznym. W 2019 r. organizacja Toruńskiego Jarmarku w latach 2020-2024 została powierzona firmie SNAKE s.c.;

b) Iluminacja świąteczna, zgodnie z opracowaną w 2016 r. i konsekwentnie realizowaną „Koncepcją iluminacji świątecznej dla obszaru staromiejskiego miasta Torunia”;

c) Moja starówk@ oczami mieszkańców i przedsiębiorców - zbiór rozmów, wspomnień dotyczących zespołu staromiejskiego.

Jednostki realizujące: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta (lider w zakresie a i c), Wydział Gospodarki Komunalnej (lider w zakresie b)

3) Konsultacje ze środowiskiem użytkowników zespołu staromiejskiego

W 2020 r. będą kontynuowane spotkania robocze z przedstawicielami różnych grup interesariuszy reprezentujących użytkowników zespołu staromiejskiego. Ważnym aspektem prowadzonej dyskusji jest także nawiązanie współpracy i wzajemnej wymiany doświadczeń z innymi miastami, w których prowadzone są działania polegające na zarządzaniu centrum miasta zgodnie z koncepcją TCM (*town centre management*).

Jednostka realizująca: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta

4) Promocja Programu wśród mieszkańców i przedsiębiorców

„Program działań społeczno-gospodarczych dla zespołu staromiejskiego w Toruniu”, realizowany jest przez wydziały i jednostki miejskie od 2015 r. Od 2017 r. Program jest aktualizowany co roku, w oparciu o wnioski użytkowników przestrzeni, dzięki czemu odpowiada aktualnym potrzebom.

Program zawiera 59 zadań w 11 działach tematycznych, obejmujących m.in. działania na rzecz mieszkańców, aktywizację osób bezrobotnych, wspieranie przedsiębiorczości, ład

przestrzenny, organizację ruchu drogowego, porządek i bezpieczeństwo, kulturę. Stan realizacji poszczególnych zadań jest tematem kwartalnych spotkań Zespołu ds. j ds. realizacji Programu działań społeczno-gospodarczych dla zespołu staromiejskiego w Toruniu.

Działania zawarte w Programie są odpowiedzią na wnioski mieszkańców, dlatego istotne jest bieżące, aktualne informowanie o treści Programu i jego realizacji informacji przez m.in. strony miejskie, profile miejskie w serwisie Facebook, w tym grupę Moja starówk@, a także prezentowanie treści Programu oraz efektów jego realizacji na spotkaniach i w materiałach informacyjnych.

Jednostki realizujące: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta (lider), Wydział Komunikacji Społecznej i Informacji, Wydział Promocji i Turystyki

Wnioski końcowe

Realizacja „Programu działań społeczno-gospodarczych dla zespołu staromiejskiego w Toruniu” wymaga zaangażowania zarówno finansowego, jak i organizacyjnego ze strony Gminy Miasta Toruń, ale także pozostałych właścicieli i użytkowników tej przestrzeni. Konsekwentne i zorganizowane prowadzenie działań, a poprzez to ożywienie gospodarcze i społeczne obszaru z roku na rok przynosi wymierne korzyści.

Zmiany społeczne i ekonomiczne stwarzają szansę poprawy warunków życia i pracy, wizerunku i bezpieczeństwa zespołu staromiejskiego, a także złagodzenia skutków bezrobocia, wyrównania szans dzieci i młodzieży znajdującej się w grupie niedostatku materialnego i wykluczenia oraz rozwoju usług, handlu, gastronomii i turystyki.

Autorzy programu

„Program działań społeczno-gospodarczych dla zespołu staromiejskiego w Toruniu” jest efektem pracy zespołu ds. opracowania założeń i kierunków zmian, sposobów ich wdrażania oraz koordynacji działań w tym zakresie, zmierzających do kompleksowego, sukcesywnego rozwoju zespołu staromiejskiego. Zespół ten został powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Torunia nr 149 z 29 maja 2019 .

/-/

Prezydent Miasta Torunia

Michał Zaleski
08.01.20r

INSPEKTOR
Katarzyna Mioduska
Małgorzata Ptaszek

DYREKTOR
Biura Torunskiego Centrum Miasta
Aleksandra Iżycka
Aleksandra Iżycka